Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2022-0725
(mr. dr. D.P.C.M. Hellegers, voorzitter en mr. C.I.S. Dankelman, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 23 augustus 2021
Ingediend door	: mevrouw [naam 1] en de heer [naam 2], verder te noemen de consumenten
Tegen	: InterBank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Datum uitspraak	: 31 augustus 2022
Aard uitspraak	: Bindend advies
Uitkomst	: Vordering toegewezen

Samenvatting

De consumenten stellen dat zij, op basis van de uitspraken van de Commissie van Beroep van Kifid met nummers 2019-004, 2019-005 en 2019-005B, recht hebben op een hogere rentecompensatie dan door de bank reeds is aangeboden, omdat de bank ten onrechte alleen een rentecompensatie heeft aangeboden voor de periode na 1 januari 2008. De bank heeft betwist dat zij gehouden is de consumenten te compenseren voor de periode vóór 1 januari 2008. De vordering van de consumenten wordt toegewezen. De bank moet de rente-compensatie opnieuw berekenen vanaf 29 maart 2006. Daarbij dient de bank rente-over-rente aan de consumenten te vergoeden. Als uit die berekening blijkt dat de bank te weinig heeft gecompenseerd, moet zij tot aanvullende compensatie overgaan.

1. De procedure

1.1 De commissie beslist op basis van haar reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consumenten; 2) de aanvullende stukken van de consumenten; 3) het verweerschrift van de bank; 4) de repliek van de consumenten en 5) de dupliek van de bank.

1.2 De bank is in deze zaak vertegenwoordigd door professioneel gemachtigde mr. V.H. Affourtit.

1.3 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.4 De consumenten en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 Op 29 maart 2006 hebben de consumenten een overeenkomst met betrekking tot een doorlopend krediet gesloten met een rechtsvoorganger van de bank. Het kredietlimiet bedroeg € 44.000,- tegen een variabele effectieve kredietvergoeding van 8,9% per jaar. In artikel 5 van de op de overeenkomst van toepassing verklaarde Algemene Voorwaarden Kredietverlening NVF Voorschotbank B.V. 10/01 Continu Crediet is het volgende vermeld:

"Kredietnemer betaalt over de bedragen, die hij op grond van de overeenkomst schuldig zal zijn, een kredietvergoeding, waarvan de hoogte kan variëren, echter met dien verstande, dat de in rekening te brengen vergoeding de volgens de Wet op het Consumentenkrediet toegestane kredietvergoeding nimmer zal overtreffen. Eventuele wijzigingen van het kredietvergoedingspercentage worden aan Kredietnemer meegedeeld door middel van het in artikel 3 genoemde maandoverzicht."

2.2 Op 24 december 2019 hebben de consumenten het doorlopend krediet afgelost.

2.3 De kredietvergoeding heeft zich gedurende de looptijd van de overeenkomst als volgt ontwikkeld:

Wijzigings datum	Contract Nummer	Contract Jaar Rente Nominaal Percentage	Contract Maand Rente Nominaal Percentage	Contract Jaar Rente Effectief Percentage
29-3-2006	[redacted]	8,592%	0,716%	8,9%
12-4-2006	[redacted]	8,784%	0,732%	9,1%
1-9-2006	[redacted]	9,144%	0,762%	9,5%
1-12-2006	[redacted]	9,516%	0,793%	9,9%
15-1-2007	[redacted]	9,888%	0,824%	10,3%
1-5-2007	[redacted]	9,516%	0,793%	9,9%
10-7-2007	[redacted]	10,428%	0,869%	10,9%
17-3-2008	[redacted]	10,608%	0,884%	11,1%
2-6-2008	[redacted]	11,064%	0,922%	11,6%
29-10-2008	[redacted]	12,228%	1,019%	12,9%
2-12-2008	[redacted]	11,784%	0,982%	12,4%
2-7-2009	[redacted]	11,328%	0,944%	11,9%
1-9-2011	[redacted]	11,868%	0,989%	12,5%
1-5-2014	[redacted]	12,408%	1,034%	13,1%
1-9-2016	[redacted]	11,604%	0,967%	12,2%
1-2-2017	[redacted]	10,968%	0,914%	11,5%
15-1-2018	[redacted]	10,068%	0,839%	10,5%
27-3-2019	[redacted]	9,600%	0,800%	10,0%

2.4 De bank heeft, in navolging van eerdere uitspraken van de Commissie van Beroep van Kifid, een compensatieregeling in het leven geroepen waarbij zij haar klanten compenseert voor teveel betaalde rente op doorlopend krediet.[1] In de compensatie-regeling is onder meer opgenomen dat de bank rente-over-rente vergoedt. Partijen hebben in dat kader een vaststellingsovereenkomst gesloten, waarna aan de consumenten een bedrag van € 14.539,94 (inclusief wettelijke rente) is uitbetaald.

De klacht en vordering

2.5 De consumenten vorderen rentecompensatie voor de periode 29 maart 2006 tot 1 januari 2008.

2.6 De consumenten leggen hieraan het volgende ten grondslag. De bank heeft ten onrechte alleen een vergoeding uitbetaald voor te veel betaalde rente in de periode na 1 januari 2008. De consumenten stellen zich op het standpunt dat zij ook recht hebben op rentecompensatie voor de periode vanaf 29 maart 2006 tot 1 januari 2008.

Het verweer

2.7 De bank heeft verweer gevoerd tegen de vorderingen van de consumenten. Samengevat en voor zover van belang heeft de bank daartoe het volgende aangevoerd.

a. De vordering is verjaard, dan wel de consumenten hebben de klachtplicht geschonden. De bank is hierdoor ernstig in haar belangen geschaad, nu zij niet meer over relevante stukken en gegevens van vóór 2008 beschikt.
b. Het is niet aannemelijk dat de consumenten de verwachting hadden of redelijkerwijs mochten hebben dat de CBS/DNB-rentereeks in hun specifieke geval zou worden gevolgd.
c. De CBS-rentereeks geeft in de periode tussen 29 maart 2006 tot 1 januari 2008 niet de reële gemiddelde marktrente weer, kort gezegd nu daarin ook de onvergelijkbare stunttarieven en de werkwijze van DSB Bank zijn opgenomen. Het zou naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zijn van de bank te verwachten dat zij de kredietvergoeding aanpast aan de loktarieven van DSB Bank, die veelal zelfs verlieslatend waren. De kredietvergoeding van de consumenten vóór 1 januari 2008 past volgens de bank in de lijn van de marktontwikkelingen in die periode, zodat er geen vergoeding hoeft te worden betaald.

[1] Commissie van Beroep d.d. 21 januari 2019, 2019-005 en Commissie van Beroep 5 februari 2020, 2019-005B.

3. De beoordeling

Waar gaat deze zaak over?

3.1 De bank heeft een doorlopend krediet aan de consumenten verstrekt tegen een variabele rentevergoeding. In navolging van eerdere uitspraken van de Commissie van Beroep van Kifid heeft de bank een compensatieregeling in het leven geroepen waarbij zij haar klanten compenseert voor de door hen te veel betaalde rente op hun doorlopend krediet. Het geschil tussen partijen ziet op de uitvoering van de compensatieregeling. Volgens de consumenten heeft de bank ten onrechte geen vergoeding berekend over de periode van vóór 1 januari 2008. De consumenten verlangen een aanvullende rentecompensatie.

3.2 De bank stelt dat de consumenten geen recht op aanvullende compensatie hebben en dat de bank de rente van 1 januari 2008 tot uitgangspunt mocht nemen in de berekeningen. De bank stelt verder dat de consumenten de vordering te laat hebben ingediend. Hun vordering is ook verjaard en zij kunnen op het gebrek in de prestatie van de bank geen beroep meer doen. De commissie verwerpt de verweren van de bank. Hieronder wordt uiteengezet op welke gronden de commissie tot dat oordeel is gekomen.

Verjaring

3.3 De verjaringstermijn van vijf jaar volgt uit artikel 3:310 lid 1 BW. Volgens vaste rechtspraak geldt dat deze termijn pas gaat lopen wanneer de consumenten voldoende zekerheid hebben verkregen dat zij schade hebben geleden, die werd veroorzaakt door de bank.[2] Aangezien uit het beoordelingskader van de Commissie van Beroep van Kifid blijkt dat de consumenten ervan mochten uitgaan dat zij een rente zouden betalen die zich (met een bij aanvang bepaald verschil) zou verhouden tot de relevante marktrente, hadden de consumenten naar het oordeel van de commissie niet bedacht hoeven te zijn op het feit dat de aan hen berekende rente met die marktrente (hierna: de referentierente) uit de pas was gelopen. De consumenten hadden naar het oordeel van de commissie geen reden te twijfelen aan de deugdelijkheid van het handelen van de bank.

[2] Zie daarvoor Hoge Raad 31 maart 2017, ECLI:NL:HR:2017:552, overweging 3.3.2, te vinden op www.rechtspraak.nl.

Binnen die omstandigheden is de commissie van oordeel dat de consumenten pas voldoende zekerheid hadden dat sprake was van schade die voortvloeide uit het handelen van de bank door de einduitspraak van de Commissie van Beroep van Kifid met nummer 2019- 005B, die op 5 februari 2020 werd gepubliceerd.[3] Dit betekent dat van verjaring geen sprake is.

Klachtplicht

3.4 Gezien hetgeen het hiervoor overwogene slaagt het beroep op de schending van de klachtplicht als bedoeld in artikel 6:89 BW ook niet. In dat kader is van belang dat er minder snel een voortvarend onderzoek naar de deugdelijkheid van de prestatie hoeft te worden verwacht, indien de consumenten erop mocht vertrouwen dat er niet gebrekkig wordt gepresteerd door de bank.[4] Daarnaast is een belangrijke omstandigheid die wordt meegewogen, of de bank in een slechtere bewijspositie is terechtgekomen doordat de consumenten hebben gewacht met klagen.[5] In het onderhavige geval is van een dergelijke benadeling geen sprake. De ontwikkelingen van de contractrente die in overweging 2.2 zijn overgelegd, zijn immers door de bank zelf in het geding gebracht, waaruit blijkt dat zij nog over de relevante stukken beschikt om verweer te kunnen voeren tegen de onderhavige vordering.[6]

Inhoudelijke beoordeling

3.5 Uit het beoordelingskader van de Commissie van Beroep van Kifid volgt dat de contractrente gedurende de looptijd in de pas moet blijven met de referentierente. Het verschil, dat gedurende de looptijd moet worden gehanteerd, wordt bij aanvang bepaald.[7] Een periodieke aanpassing met redelijke intervallen volstaat. Een aanpassing per kwartaal kan in het algemeen als redelijk worden aangenomen.

3.6 Het verweer van de bank ten aanzien van de compensatie voor de periode vóór 1 januari 2008 slaagt niet. De bank heeft aangevoerd dat de referentierente die door de Commissie van Beroep van Kifid is gehanteerd niet de reële gemiddelde marktrente weergeeft in de periode tussen 29 maart 2006 tot 1 januari 2008, kort gezegd omdat de stunttarieven van DSB de gemiddelde marktrente verstoorden.

---

[3] Zie in dat verband ook het arrest Hoge Raad 9 oktober 2020, ECLI:NL:HR:2020:1603, overweging 3.3.3., te vinden op www.rechtspraak.nl.
[4] Zie daarvoor de Conclusie van Advocaat-Generaal W.L. Valk van 13 maart 2020, ECLI:NL:PHR:2020:284, overweging 3.9, te vinden op www.rechtspraak.nl.
[5] Zie Hoge Raad 8 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY4600, overweging 4.2.6, te vinden op www.rechtspraak.nl.
[6] Zie ook Commissie van Beroep Kifid, nr. 2021-0021 overwegingen 5.19 t/m 5.22, te vinden op www.kifid.nl.
[7] Zie Commissie van Beroep Kifid nummer 2021-0021, overwegingen 5.19 t/m 5.22., te vinden op www.kifid.nl.

De commissie merkt daarbij op dat uit het deskundigenrapport, dat heeft geleid tot het vaststellen van de referentierente, blijkt dat daarin de situatie van DSB is opgemerkt en meegenomen.[8] Daarnaast heeft de Commissie van Beroep van Kifid op 3 maart 2021 en 7 april 2021 opnieuw geoordeeld dat voor de periode vanaf 1 januari 1998 de referentierente dient te worden gehanteerd die volgt uit het deskundigenrapport.[9]

Conclusie

3.7 Hieruit volgt dat de bank gehouden is de verschuldigde kredietvergoeding (contract-rente) in de periode vanaf 29 maart 2006 tot op de dag van terugbetaling van het krediet opnieuw te berekenen, om deze in de pas te houden met de referentierente opgenomen in het deskundigenrapport. Daarbij dient de bank het verschil tussen de kredietvergoeding en de referentierente zoals die was op 29 maart 2006 te handhaven. Een periodieke aanpassing met redelijke intervallen volstaat. Een aanpassing per kwartaal kan in het algemeen als redelijk worden aangenomen. Daarbij heeft de bank de vrijheid om in verrekening te brengen wat de consumenten minder aan rente hebben betaald dan deze zouden hebben betaald indien de kredietvergoeding steeds had meebewogen met de referentierente.[10]

3.8 Verder sluit de commissie voor de herrekening aan bij de door de bank bij het verweerschrift overgelegde berekeningen waarin ook is opgenomen dat rente-over-rente wordt vergoed. Dit in overeenstemming met de recente uitspraak van de Commissie van Beroep van Kifid waarin is geoordeeld dat bij het berekenen van de compensatie voor te veel betaalde rente op doorlopende krediet rekening moet worden gehouden met het rente-over-rente-effect.[11]

3.9 De uitvoering van de berekening laat de commissie over aan de bank als professionele partij. Daarbij verwacht de commissie dat de bank de berekening aan de consumenten doet toekomen om de consumenten inzicht te geven in de totstandkoming van de hoogte van de compensatie.

3.10 Het bedrag dat uit de berekening volgt, zal worden verrekend met de reeds door partijen overeengekomen compensatie van € 14.539,94. Als na verrekening blijkt dat de consumenten te veel hebben betaald, dient de bank dit bedrag aan de consumenten terug te betalen.

---

[8] Zie Commissie van Beroep Kifid nummer 2019-005C, pagina 12 en 13, te vinden op www.kifid.nl.
[9] Zie Commissie van Beroep Kifid nummers 2021-0015 en 2021-0021, te vinden op www.kifid.nl.
[10] Zie Commissie van Beroep van Kifid nummer 2021-0015, te vinden op www.kifid.nl.
[11] Zie Commissie van Beroep van Kifid nummer 2022-0036, te vinden op www.kifid.nl.

4. De beslissing

De commissie beslist dat de bank binnen zes weken na heden:

- de kredietvergoeding die de consumenten aan de bank verschuldigd zijn in de periode vanaf 29 maart 2006 tot einddatum van het contract aanpast, op de wijze zoals onder overweging 3.7 en 3.8 is weergegeven;
- voor zover uit de berekening van de bank volgt dat de consumenten recht hebben op een hogere vergoeding dan eerder is uitgekeerd, dient de bank dit bedrag aan de consumenten te betalen.

Het meer of anders gevorderde wordt afgewezen.

Deze uitspraak is een bindend advies. Tegen deze uitspraak kunt u beroep instellen bij de Commissie van Beroep Kifid als wordt voldaan aan de vereisten van regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen 2 weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen tot herstel van een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout. De beslissing van de geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na de verzenddatum van de uitspraak een schriftelijk verzoek indienen om de uitspraak aan te vullen als u vindt dat de geschillencommissie niet heeft beslist over alle onderdelen van uw vordering. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de geschillencommissie in haar uitspraak niet uitdrukkelijk al uw argumenten, ter onderbouwing van uw vordering, heeft behandeld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het reglement van de geschillencommissie vanaf 1 april 2017, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.